

Reactie wetwijziging Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs)

Jan Donker, Gemeente Utrecht afdeling WenI

Algemeen

We zijn blij dat de staatssecretaris heeft geluisterd naar de wens van gemeenten, schuldhulpverleners en kamer om in de Wgs duidelijker vast te leggen welke gegevens verwerkt mogen worden en op welke manier. Het is goed dat geprobeerd wordt aan te sluiten bij het doe-vermogen van mensen met problematische schulden.

Voor de wijze uitwerking hiervan in het wetsvoorstel en de concept-amvb hebben wij echter enkele verbetervoorstellen. De hoofdzaak is dat een wetwijziging de mogelijkheden tot vroegsignalering van schulden zou moeten verruimen en de decentrale beleidsvrijheid vooral niet zou moeten inperken.

Consultatievragen

1. Ontbreken persoonsgegevens in de tabel in het algemene deel (zie pagina's 6 en 7) van de memorie van toelichting die noodzakelijk zijn voor schuldhulpverlening?

a. Voor het onderdeel "Uit eigen beweging een eerste gesprek als bedoeld in artikel 4, eerste lid, Wgs, aanbieden" zijn identificerende persoonsgegevens (bijvoorbeeld BSN of naam + geboortedatum én betrokken hulpverlener) verzameld bij uitvoering Jeugdwet en Wmo noodzakelijk om een integrale aanpak te kunnen verwezenlijken. Personen die zorg (Wmo en Jeugdwet) ontvangen zijn enkel bekend bij de zorgafdeling van de gemeente, niet bij de afdeling schuldhulpverlening, waardoor in het huidige voorstel gemeentelijke afdelingen langs elkaar blijven werken in plaats van met elkaar. Door voorafgaand aan het eerste gesprek te kunnen controleren óf een inwoner reeds bekend is bij hulpverleners Jeugdwet/Wmo kan de (eventueel) bekende hulpverlener het eerste gesprek voeren of gezamenlijk met de schuldhulpverlener het eerste gesprek voeren. Dit betekent dat de aanpak Vroegsignalering op termijn ook uitgebreid kan worden met andere schuldeisers, wat wenselijk gezien de klant (in één keer alle informatie bij elkaar wat een mooi startpunt is) maar het betekent ook dat de aanpak Vroegsignalering succesvoller kan zijn. Nu blijven een aantal schuldeisers buiten beeld wat kan betekenen dat schulden oplopen. Om de privacy te waarborgen vinden wij het niet noodzakelijk om verdere (inhoudelijke) persoonsgegevens uit te wisselen in dit stadium.

b. Bij het plan van aanpak staat dat persoonsinformatie verzameld bij uitvoering Wmo en Jeugdwet en voor zover noodzakelijk mag worden gedeeld. Uit de MvT blijkt niet of het hier om complete dossiers of om informatie op hoofdlijnen gaat, waardoor dit mogelijk tot interpretatieverschillen tussen zorghulpverleners en schuldhulpverleners kan leiden over wat noodzakelijk is. Meer duidelijkheid kan de samenwerking tussen beide partijen bevorderen.

c. Daarbij stellen de Wmo 2015 en de Jeugdwet vrij expliciete eisen aan de informatiebeveiliging omdat het gezondheidsgegevens betreft, maar deze eisen zien wij niet terugkomen in de Wijziging Wgs. Ook de MvT stipt enkel de mogelijkheid aan om eisen op te nemen, zonder dat concrete eisen geformuleerd worden. Heeft dit nog invloed op de persoonsinformatie die mag worden uitgewisseld?

2. Zou de melding van betalingsachterstanden door verhuurders aan gemeenten wettelijk geregeld moeten worden (in aanvulling op de grondslag voor gemeenten om de gegevens te mogen ontvangen en gebruiken)?

Ja, dat helpt bij het vroegtijdig signaleren van betalingsproblemen en neemt onduidelijkheid voor corporaties weg.

3. Is overgangsrecht nodig voor het aanpassen van het gemeentelijke plan integrale schuldhulpverlening en gemeentelijke (ICT-)processen?

Ja, de wijziging vereist waarschijnlijk enig overgangsrecht.

Artikelsgewijze opmerkingen

Artikel 2

De wijziging houdt in dat de gemeenteraad in haar plan moet aangeven hoe de samenwerking met schuldeisers moet worden vormgegeven en dat Dit plan vormt verder in de wet de basis voor de uitvoering door het college.

Het is goed dat de gemeenteraad kaders stelt voor schuldhulpverlening. Het lijkt echter niet te rijmen met decentralisaties om steeds meer voorwaarden te verbinden aan zo'n plan. Zeker niet zo directief als het voorgestelde lid 4 onderdeel d:

“ dat het college een inwoner een aanbod doet tot een eerste gesprek als bedoeld in artikel 4, eerste lid, als een bij algemene maatregel van bestuur te bepalen signaal van schuldeisers over betalingsachterstanden wordt ontvangen door het college”

Hiermee wordt de gemeenteraad verplicht om in haar plan het college opdracht te geven om altijd vroegsignalering uit te voeren op basis van een centraal vastgestelde combinatie van signalen. Dat perkt de beleidsvrijheid vrij ver in. Dat lijkt onwenselijk, nu gemeenten nog lerende zijn wat de meest effectieve wijze is om vroegsignalering toe te passen. Verder is deze verplichting volgens ons niet kosten-neutraal.

Artikel 3

Het eerste lid wordt herschreven van verantwoordelijkheid naar taak. Het is niet duidelijk welk verondersteld probleem dit oplost. Verder is 'hulpverlening verlenen' dubbelop.

artikel 4a lid 4

Dit lijkt alleen relevant als er sprake is van loonbeslag. Ons is niet duidelijk welk probleem wordt opgelost door dit wettelijk te regelen. Als dit heel letterlijk wordt geïnterpreteerd beperkt het de schulden te saneren van bijstandsgerechtigden, nu die vaak niet over 'beslagruimte' beschikken. Als hiermee beoogd wordt te bepalen dat er niet onder de BVV mag worden afgelost, dan zou daarmee namelijk de minimale afloscapaciteit vervallen.

Artikel 7c, lid 2

Hierin is nu geregeld dat Pw/Jw/ Wmo gegevens mogen worden gebruikt voor de uitvoering van de Wgs als eenmaal het eerste gesprek heeft plaats gevonden. Alleen wordt niet duidelijk welke gegevens wel en welke niet. Deze gegevens zouden bovendien ook als bron voor vroegsignalering kunnen gelden. Dat kan geregeld worden door het laatste stuk van de zin weg te laten of dit in de AMVB te regelen.

AMVB

- De AMVB beperkt de uit te wisselen gegevens naar een set die vooral kan worden gebruikt voor 'laatsignalering'. Bij dergelijke signalen en zeker een combinatie daarvan, zijn schulden vaak al problematisch. Gemeenten en signaalpartners zijn nog lerende ten aanzien van de combinatie van signalen waarop het beste kan worden gereageerd in het kader van vroegsignalering. We vinden het daarom wenselijk dat het kabinet gemeenten en signaalpartners hiertoe maximaal de ruimte geeft. Het helpt niet om in een AMVB een gedetailleerde standaard-set te beschrijven, die beperkender is dan de huidige regelgeving. Dat doet ook geen recht aan het decentrale karakter van de uitvoering van de Wgs.

- De waarborg ten aanzien van de door de schuldeisers te nemen maatregelen is erg algemeen en hier en daar overbodig, omdat de afsluitregeling kleinverbruikers drinkwater / energie en de zorgverzekeringswet veelal voldoende waarborgen bieden.
- Een gemiste kans is verder dat de gemeentelijke belastinguitvoerder niet is opgenomen als signaalpartner. Dit is bij uitstek een vaste last die vrij aan het begin van een 'schulden carrière' onbetaald blijft. Hetzelfde geldt overigens voor parkeerbelastingen.
- De bewaartermijn van 2 tot 6 maanden is wel erg kort. Dit maakt het nodeloos ingewikkeld om onderzoek te doen naar de effecten van de vroegsignaleringsaanpak.
- Het wetsvoorstel en bijbehorende AMVB beogen om de schuldhulpverlening effectiever te maken en de regeldruk voor burgers te verlichten. Een deel van de regeldruk wordt veroorzaakt doordat burgers veel informatie moeten verstrekken aan de schuldhulpverlening, die elders bij de overheid al wel beschikbaar is. We beschouwen het daarom als een gemiste kans dat in deze AMVB niet wordt geregeld dat en hoe Suwinet kan worden gebruikt in het kader van de schuldhulpverlening. Dat zou een aanzienlijke versimpeling opleveren voor burgers en gemeenten.

Toelichting

- In de toelichting op de wet (pagina 4) wordt genoemd dat om de uitwisseling van persoonsgegevens met het oog op de bescherming van de privacy proportioneel te houden waarborgen worden opgenomen voor de schuldeisers. 'Schuldeisers hebben eerst zelf een maatschappelijk verantwoorde incasso geprobeerd.' Wij betwijfelen of dit wel controleerbaar is.